

מדת בדת

לע"נ מרן רבי יוסף חיים בן

רבי אליהו זיע"א

הערות רבנית 0548449853 או מייל MABADAF12@GMAIL.COM

שינוי הדף היומי בדון קצרו

גליון 35 פרשת כי תצא תש"פ

עירובין כא-כז

נכתבו כי עשות ספרים הרבה אין קץ ולהג הרבה יגיעת בשר, ורב פפא בר רב אדא דרש זאת שהמלעיג על דברי חכמים נידון בצואה רותחת, ורבא דתה שכתוב ולהג בה' ולא בע' ולומדים מזה שההוגה בהם טועם טעם בשר.

כשר"ע היה חבוש בבית הסוהר, שימש אותו תלמידו ר' יהושע הגרסי, וכל יום הכניסו לו מים במדה יום אחד מצאו השומר ואמר לו שהמים רבים מדי ושפך לו חצי אמר ר"ע לר' יהושע זקן אני וחיי תלויים במים אמר לו שלקחו לו, אמר לו תן לי מים לנטילה, אמר לו לא יספיק לך לשתייה אמר ר"ע שעל מניעת נט"י חייבים מיתה מוטב לי למות לבד מאשר לעבור על דברי חכמים, ור"ע לא אכל ללא שנטל ידיו ושמעו חכמים ואמרו אם כך בזקנותו ק"ו בצעירותו ואם כך בבית הסוהר ק"ו חוץ לבית הסוהר.

שמואל אמר שבשעה ששלמה תיקן נטילת ידים יצאה בת קול ואמרה בני אם חכם לבך ישמח לבי גם אני חכם בני ושמח לבי ואשיבה חורפי דבר, ומה שכתוב לכה דודי נצא השדה נלינה בכפרים נשכימה לכרמים נראה אם פרחה הגפן פתח הסמדר הנצו הרימונים שם אתן את דודי לך, לכה דודי נצא השדה אמרה כנסת ישראל לפני ה' שלא ידון כיושבי כרכים שיש בהם גזל ועריות שבועת שוא ושקר, נצא השדה בא ואראך ת"ח שעוסקים בתורה מתוך דחק נלינה בכפרים ראה את הכופרים שהשפעת עליהם טובה וכפרו כך נשכימה לכרמים אלו בתיכונ"ס ובתי מדרשות נראה אם פרחה הגפן אלו בעלי מקרא פתח הסמדר אלו בעלי משנה הנצו הרימונים אלו בעלי גמרא שם אתן את דודי לך אראך כבודי ושבח בני ובנותי.

רב המנונא דרש בפסוק וידבר שלשת אלפים משל ויהי שירו **חמשה ואלף**, שעל כל דבר תורה אמר שלמה ג' אלפים משל, ועל כל דבר של סופרים אמר אלף וחמש טעמים, ורבא דרש בפסוק ויותר שהיה קהלת חכם עוד לימד דעת את העם ואזן ותיקן תיקון משלים הרבה, לימד דעת שלימד סימני טעמים והסביר בדבר הדומה ואיזן שבתחילה היתה התורה דומה לסל ללא אזנים ושלמה עשה אזנים לתורה.

רב חסדא דרש בפסוק קווצותיו תלתלים שעל כל קוץ וקוץ אפשר לדרוש תילי תילים של הלכות, שחורות כעורב, במי מוצאים דברי תורה במי שמשכים ומעריב עליהם בבית המדרש, דף כב ורבה דרש במי שמשחיר פניו על דברי תורה כעורב, רבא דרש במי שעושה עצמו אכזרי על בני כעורב, כמו שרב אדא בר מתנא הלך ללמוד אצל רב אמרה לו אשתו מה אעשה עם ילדיך אמר לה האם כלו הירקות באגם להתפרנס מהם.

ריב"ל דרש בפסוק ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו, כביכול כאדם הנושא משא על כתפו ומבקש להשליכו ממנו לא יאחר לשונאו, לשונאיו אינו מאחר אך מאחר לצדיקים גמורים, כמו שאמר ריב"ל אשר אנכי מצוך היום שהיום עושים ומחר בעוה"ב מקבלים השכר, ומה שכתוב ארך אפים ולא אף, שה' מאריך אף לצדיקים לשלם שכר בעוה"ב ולרשעים להענישם לעוה"ב.

הסתפקו בדעת ר' יהודה שאמר שמועיל עד בית סאתים אם השיעור הוא בפסים, או הבור בלי פסים האם דעתו של האדם על הבור ולא חוששים שיבא להשתמש גם בקרפף יותר מבית סאתים, או שדעת האדם על המחיצה ויבא להשתמש גם בקרפף יותר מבית סאתים, ויש להוכיח ממה ששינונו כמה יהיו

דף כא לאדם לא מועיל פסי ביראות לשתות, ואין להקשות ממה שאמר רב יוסף בשם רב יהודה בשם שמואל שפסי ביראות הוא רק בבאר מים חיים ולבהמה אין צורך בכך ויש לומר שצריך דבר הראוי לאדם.

בפסים רחבים מותר גם לאדם ולא יתן לבהמה אלא יניח לפניה, ורב ענן שאל מה הועילו פסי ביראות ולכאורה הם הועילו למלאות אלא שאלתו היא מה הועיל ראשה ורובה של פרה ואביי אומר שמדובר באבוס העומד ברה"ר גבוה י' ורחב ד' וראשו נכנס לבין הפסים רב ירמיה בר אבא אמר בשם רב שאין צירוף תחום בכבל ע"י בורגנים כיון שהמים מכסים אותם ובחור"ל אין היתר של פסי ביראות שלא מצויים ישיבות והתירו רק לצורך הולכים למצוה, ובבבל יש היתר פסי ביראות, ובחור"ל יש היתר בורגנים, ללישנא בתרא הפסים והבורגנים אינם מועילים לא בכבל ולא בחור"ל, בורגנים לא מועיל בכבל שהמים מכסים אותם, ובחור"ל מצויים גנבים שגונבים אותם, ופסים לא מועיל גם בכבל כיוון שמצוים מים, ובחור"ל לא מצוים ישיבות.

רב חסדא אמר למרי בר רב הונא שאמרתם שאפשר לבוא מברניש לבהכנ"ס של דניאל שהם מרחק ג' פרסאות שסמכתם על בורגנים ואב אביך אמר בשם רב שאין מועיל בורגנים בכבל, הראה לו עיירות חריבות שנבלעים תוך ע' אמה ושיריים מאחד לשני.

מרי בר מר דרש בפסוק לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד ודוד לא פירש זאת וכן איוב ויחזקאל, וזכריה בו עידו פירש זאת, איוב אמר ארוכה מארץ מדה ורחבה מיני ים, ויחזקאל אמר ויפרש אותה לפניו היא כתובה פנים ואחור וכתוב אליה קינים והגה והי, קינים זה הפורענות של צדיקים בעוה"ז, שכתוב קינה היא וקיננוה, והגה זה מתן שכרם של צדיקים לעתיד לבא כמו שכתוב עלי הגיון בכינור, והי זה הפורענות של הרשעים בעוה"ב שכתוב הוה על הוה תבא, ובזכריה כתוב ויאמר אלי מה אתה רואה ואומר אני רואה מגילה עפה ארכה עשרים באמה ורחבה עשר באמה וכשפושטים אותה היא כ' על כ' וכתוב היא כתובה פנים ואחור ואם נקלף לחצי יהיה מ' על כ', וכתוב מי מדר בשעלו מים ושמים בזרת תכן א"כ כל העולם שהוא זרת הוא אחד חלקי ג' אלפים ומאתים מהתורה, עוד דרש מרי בר מר בפסוק: והנה שני דודאי תאנים מועדים לפני היכל ה', הדוד אחד תאנים טובות מאד כתאני הבכורות ודוד אחד תאנים רעות מאד אשר לא תאכלנה מרוע, עמוד ב הטובות זה צדיקים גמורים והרעות זה רשעים גמורים ולא אומרים שאבד סברם ובטל סכום שעל כולם נאמר הדודאים נתנו ריח, ורבא דרש פסוק זה על בחורי ישראל שלא טעמו טעם חטא, ועל פתחינו כל מגדים על נשות ישראל שמגידות פתחיהם לבעליהם, חדשים גם ישנים דודי צפנתי לך שכנסת ישראל אומרת לה', גזרתי על עצמי יותר ממה שגזרת וקיימתי.

רב חסדא שאל תלמיד אחד שהיה מסדר אגדות לפניו מה שמעת על חדשים גם ישנים אמר לו מצוות קלות וחמורות, אמר לו וכי התורה ניתנה בכמה זמנים אלא ישנים זה דברי תורה וחדשים זה דברי סופרים.

רבא דרש בפסוק ויותר מהמה בני הזהר עשות ספרים הרבה שיש להזהר יותר על דברי סופרים שבדברי תורה יש עשה ולא תעשה אך בדברי סופרים כל העובר עליהם חייב מיתה ואל תטען שלא

משנה לר"ע בין בור הרבים ובאר היחיד והרבים עושים להם פסים ולבור היחיד צריך מחיצה י' טפחים ולר' יהודה בן בבא עושים פסים רק לבאר רבים ולשאר בורות צריך לעשות חגורה י' טפחים.

דף כג גמרא רב יוסף אמר בשם רב יהודה בשם שמואל שהלכה כר' יהודה בן בבא, עוד אמר בשם שמואל שעושים פסים רק לבאר מים חיים בלבד, וצריך את שניהם שאם היה אומר רק שהלכה כר' יהודה בן בבא היינו אומרים שבבור רבים מועיל פסים אפילו מכונסים, ומה שאמר במשנה באר הוא להוציא מר"ע שחילק רק ביחיד, לכן אמר שמואל שעושים רק לבאר מים חיים והוא גם פסק כר' יהודה בן בבא שלא נאמר שבאר מים של יחיד גם מועיל.

משנה עוד אמר ר' יהודה בן בבא שגינה וקרפף שהם ע' אמה ושיריים על ע' אמה ושיריים שמוקפות גדר י' טפחים מותר לטלטל בה ובלבד שיהיה בה שומירה או בית דירה או שהיא סמוכה לעיר, ולר' יהודה אפילו אין בה אלא בור שיח ומערה מותר לטלטל בה ולר"ע אפילו אין בה כלום כל עוד שאינה גדולה מע' אמה ושיריים מותר לטלטל בה, ולר"א בלבד שאין ארכה יותר על רחבה אפילו אמה אחת, לר' יוסי אפילו ארכה פי שנים מרחבה מטלטלים בה, ר' אלעאי אמר ששמע מר"א אפילו גדולה כבית כור, ועוד שמע ממנו שאנשי חצר שאחד מהם שכח ולא עירב עמהם אסור לו להכניס ולהוציא מביתו ולכולם מותר, ועוד שמע ממנו שיוצאים ידי חובת מרור בפסח בערקבלים סוג מרור, ובקשתי חבר נוסף מתלמידיו ששמע כך ולא מצאתי. **גמרא** מה שר' יהודה בן בבא אמר ועוד, אם נפרש שהוא אמר חומרא ואמר עוד חומרא קשה שהרי ר' יהודה אמר גם כמה חומרות ולא כתוב ועוד, אלא שבר' יהודה הפסיקו בדעת חכמים ובר' יהודה בן בבא אין הפסק, אך במשנה בסוכה ר"א אמר ועוד למרות שהפסיקוהו בדעת חכמים אך יש לומר ששם הפסיקוהו באותו ענין אך בר' יהודה הפסיקוהו בענין אחר.

עמוד ב ר"ע מוסיף על ת"ק אותו דבר מועט שיש בבית סאתים יותר מע' אמה ושיריים, שר' יהודה אמר שיש דבר מועט יותר מע' אמה ושיריים ולא נתנו בו שיעור

רב יהודה אמר שבית סאתים הוא כמדת חצר המשכן שכתוב אורך החצר מאה באמה ורוחב חמישים בחמישים ואמרה התורה שיטול נ' ויסבב בו את הנ' ויוצא ע' אמה, ופשט הפסוק בא לומר שיעמיד את המשכן על שפת הנ' אמה כדי שיהיה נ' אמה לפניו ואחריו וצדדיו כ' אמה.

ר"א אמר בברייתא שאם הוא אמה יותר מארכה פי שנים מרחבה אין מטלטלים, ויש לבאר כך גם במשנה והוא חולק על ר' יוסי רק בעדיפות שלשניהם כשארכה יותר מפי שנים אין מטלטלים ולר"א העיקר הוא שארכה יותר מפי שנים ולר' יוסי העיקר הוא הריבוע שאמרו חכמים שהוא ע' אמה על ע' אמה.

רב יוסף אומר ששמואל פסק כר' יוסי ורב ביבי אומר שפסק כר"ע והיינו שמקילים כר' יוסי בשיעור שלא צריך דוקא ריבוע, וכר"ע שלא צריך שם כלום. קרפף שהוא יותר מבית סאתים שהוקף לדירה ונזרע רובו הוא כגינה ואסור, ואם ניטע רובו הוא כחצר ומותר, ורב הונא בר רב יהושע אמר שנזרע רובו אסור רק ביותר מבית סאתים, ובבית סאתים זה לא אסור כר"ש שאומר שגגים חצירות וקרפפות הם רשות אחת לכלים ששבתו בתוכם ולא לכלים ששבתו בבית, אך לכאורה גם לר"ש יהיה אסור כשנזרע רובו כי המיעוט בטל, וקרפף יותר מבית סאתים אסור, **דף כד** אלא יש לומר שרב הונא דיבר על הדיוק שנזרע מיעוטו מותר, ודוקא פחות מבית סאתים ובית סאתים אסור כרבנן שחלקו על ר"ש, ר' ירמיה מדפתי שנה ברב הונא לקולא,

מקורבים כדי ראשה ורובה של פרה וכמה יהיו מרוחקים אפילו כור או כוריים ולר' יהודה מותר רק עד בית סאתים ויותר לא, אמרו לו וכי אינך מודה בדיר סהר ומוקצה וחצר שמועיל אפילו ה' כורים או י' כורים אמר להם זו מחיצה וזה פסים, ור"ש בן אלעזר אומר בור בית סאתים על בית סאתים מותר ולא אמרו להרחיק עד כדי ראשה ורובה של פרה, וממה שאמר ר"ש בן אלעזר בור ולא פסים משמע שר' יהודה דיבר על בור ופסים, ויש לדחות שגם ר' יהודה דיבר על הבור, והוא חלק על ר"ש בן אלעזר שלא צריך ריבוע ומועיל גם בארוך וצר, ולר"ש בן אלעזר צריך ריבוע של בית סאתים, ור"ש בן אלעזר מוסיף שאויר שמשמש לדירה כגון דיר סהר וחצר אף בית ה' כורים או י' כורים, ודירה שמשמשת לאויר כגון בורגנים שבשדות מותר רק בית סאתים ולא יותר.

משנה לר' יהודה אם דרך הרבים מפסיקה בין הפסים יסלקנה לצדדים ולחכמים לא צריך. **גמרא** ר' יוחנן ור"א אומרים שכאן הודיעו לנו את כוחם של מחיצות, אם נאמר שר' יוחנן עצמו סובר כך יהיה קשה שרבה בר בר חנה אמר משמו שירושלים לולא דלתותיה ננעלות בלילה היא היתה רה"ר א"כ הוא סובר שרבים מבטלים המחיצות, אלא צ"ל שר' יוחנן לא סבר כחכמים, והקשו מר' יהודה ורבנן על מחלוקתם לגבי ב' בתים מב' צדי רה"ר שלר' יהודה עושה לחי או קורה מב' צדדים ומשתמש באמצע אמרו לו שאין מערבים בכך את רה"ר שרבים מבטלים המחיצה, ויש לומר שר' יהודה סבר שמדאורייתא די בב' מחיצות משא"כ בפסים אין כלל מחיצות גמורות, ורבנן מחמירים ברה"ר כי אין שם ד' מחיצות אך פסים זה יותר טוב כיון שיש שם ד' מחיצות.

ר' יצחק בר יוסף אמר בשם ר' יוחנן שבא"י אין חייבים משום רה"ר, וכשר' דימי אמר את זה אביי שאל **עמוד ב** האם זה בגלל שסולמה של צור מקיף צד אחד ומצד שני יש חריץ של גדר א"כ גם בבל אינה רה"ר כי מצדה אחד נהר פרת ומצד שני החדקל וגם בכל העולם יש היקף של האוקיינוס, אולי כוונתך למעלות ומורדות שבא"י שיועיל, אמר ר' דימי נראה שהיית אצל ר' יוחנן כשאמר זאת שכך אמר רבין משמו שמעלות ומורדות שבא"י לא חייבים עליהם כרה"ר שאינם כדגלי מדבר.

רחבה שאל את רבא האם תל שמתלקט י' טפחים תוך ד' אמות ורבים בוקעים בו אם חייבים עליו כרה"ר או לא, ולרבנן אין להסתפק שאם בפסים שנח ללכת ביניהם רבים לא מבטלים המחיצה ק"ו בתל שלא יבטלו את המחיצה, אך לר' יהודה יש להסתפק שבפסים רבים מבטלים כי נח להלך, אך תל שלא נח ללכת בו לא יבטלו המחיצה או שתמיד הילוך רבים מבטל, אמר רבא שהוא נקרא רה"ר ואפילו עולים לו בחבל, ואפילו אם הוא צר כמעלות בית מרון ושאל רחבה ממה ששנינו שחצר שרבים נכנסים לה מצד לצד היא רה"ר לספק טומאה ורה"י לענין שבת ולרבנן זה פשוט שרבים לא יבטלו כי זה לא נח להילוך א"כ היא כר' יהודה ורבים לא מבטלים המחיצה, ויש לומר שזה לדעת רבנן והחידוש הוא שזה כרה"ר לענין טומאה. ויש להוכיח ששנינו שמבואות שמפולשות בכורות שיחין ומערות הם רה"י לשבת ורה"ר לטומאה ולרבנן אין בזה חידוש כי זה לא נח להילוך וא"כ חידשו לר' יהודה, וזה רה"י, ויש לומר שזה הולך לרבנן והחידוש הוא שזה רה"ר לטומאה, ויש להוכיח ששנינו ששבילי בית גלגול וכדומה הם רה"י לשבת ורה"ר לטומאה ור' ינאי הגדירים שהם שבילים שהעבד אינו יכול לשאת אפילו סאה חיטים כשרץ לפני סרדיט ולרבנן אין בזה חידוש כי אינו נח להילוך וא"כ זה כר' יהודה וזה רה"י, ויש לדחות שיהושע היה אוהב ישראל וכל מקום שנח להילוך מסרו לרבים ומקום שאינו נח להילוך מסרו ליחיד.

שבנזרע מיעוטו מותר ודוקא בית סאתים ויותר מבית סאתים אסור.

רב יהודה אמר בשם אבימי שניטע רובו הוא כחצר ודוקא כשנטוע יפה בשורות ונעים לשבת שם, ולר"נ אף כשלא עשוי בשורות מותר, מר יהודה היה אצל רב הונא בר יהודה וראה חצרות נטועים והם לא היו עשויים בשורות וטלטלו שם ואמר לו אינך סובר כאבימי אמר לו אני סובר כר"נ, ר"נ אומר בשם שמואל שקרפף יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה יפרוץ בו פרצה יותר מ' ויגדור ויעמידו על י' ומותר כשעושה עבור דירה, הסתפקו בזה אם פרץ אמה וגדר ואח"כ פרץ אמה וגדר עד שהשלימו ל' אם מועיל וזה דומה למשנה של כלי בעלי בתים ששיעורם כרימונים וחזקיה הסתפק אם ניקב כזית וסתם ואח"כ שוב ניקב כזית וסתמו עד שניקב יחד כשיעור מוציא רימון האם מצטרף לטהר את הכלי, ור' יוחנן אמר לו שיש משנה שסנדל שנפסק אחד מאזניו ותיקנה טמא מדרס ואם נפסק האזן השניה ותיקנה טהור ממדרס אך טמא מגע מדרס, ולכאורה אם כשתיקן הראשון טמא כי עדיין יש את השני א"כ כשנפסק השני עדיין הראשון קיים, וחזקיה הסביר שיש כאן פנים חדשות, וא"כ גם בניקב כזית והצטרף למוציא רימון פנים חדשות באו לכאן וקרא עליו חזקיה שאינך אדם אלא מלאך, ובלשון אחרת הוא אמר רק מי שכמוך הוא אדם.

רב כהנא סובר שרחבה שאחרי בתים לא מטלטלים בה אלא ד' אמות, ור"נ אמר שאם פתוח אליה פתח מותר לטלטל בכולו שהפתח מתיר ודוקא כשקדם הפתח להקף הרחבה ואם ההקף קדם הפתח לא יתיר, ובקדם הפתח פשוט שמותר והחידוש הוא שמועיל אפילו כשהיה שם גורן ולא אומרים שהפתח הוא עבור הגורן.

אם היה קרפף יותר מבית סאתים שהוקף לדירה והתמלא מים חשבו התלמידים שמים כזרעים ואסור ורב אבא אחיו של רב בר רב משרשיא אמר שרבא אמר שמים כנטיעים ומותר, **עמוד ב** ואמימר הוסיף שדוקא בראוי לתשמיש ואם לא אסור, ורב אשי הוסיף שגם בראוי לתשמיש זה דוקא כשאין בעומקו יותר מבית סאתים ואם יש יותר מבית סאתים אסור אך אינו נכון שאינו שונה מכרי של פירות.

בעיר פום נהרא היתה רחבה שצד אחד היה פתוח לעיר וצד אחד לשביל כרמים שבסופו הוא הגיע לשפת הנהר, אמר אביי אם יעשו מחיצה על שפת הנהר זה מחיצה על מחיצה ואינו נחשב ואם נעשה צורת הפתח בראש שביל הכרמים יעברו גמלים ויזרקוהו, אלא יעשו לחי בפתח השביל שמתוך שמועיל לשביל יועיל גם לרחבה, ורבא שאל א"כ יאמרו שלחי מועיל לשביל כרמים גם בפתוח לרה"ר אלא עושה לחי בפתח העיר שמתוך שמועיל לעיר מועיל גם לרחבה, וא"כ מותר לטלטל בעיר וברחבה מותר, ומהעיר לרחבה ומהרחבה לעיר נחלקו רב אחא ורבינא אם מותר או לא,

דף כה המתיר זה משום שאין דיורים ברחבה, והאוסר זה משום שלפעמים יש שם דיורים ויבא לטלטל.

קרפף יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה ורוצה למעטו מיעט באילנות אינו מיעוט ואם בנה בו עמוד גבוה י' ורחב ד' הוא מיעוט אך פחות מג' אינו מיעוט, מג' עד ד' לרבה הוא מיעוט שהרי יצא מתורת לבוד, לרבה אינו מיעוט שכיון שאינו מקום ד' אינו חשוב למעט, אם הרחיק מהכותל ד' ועשה מחיצה הועיל, מג' עד ד' לרבה הועיל שיצא מתורת לבוד, לרבה לא הועיל שאם אינו ד' אינו מקום חשוב, רב שימי אמר לקולא שאם טח בו טיט והוא יכול לעמוד בפני עצמו הוא מיעוט ואם אינו יכול לעמוד בפני עצמו לרבה הוא מיעוט כיון שעכשיו הוא עומד, ולרבה אינו מיעוט כיון שאינו עומד בפני עצמו אנו כלום, אם

הרחיק מהתל ד' ועשה מחיצה הועיל, פחות מג' או על התל נחלקו רב חסדא ורב המנונא אם הועיל או לא, ורב חסדא אמר שהועיל שהוא אמר שהעושה מחיצה על מחיצה לשבת הוא הועיל, ובנכסי הגר לא קנה, ורב ששת אמר שגם לשבת אינו מחיצה, ורב חסדא אומר שגם רב ששת יסבור שיועיל על התל כיון שהוא דר באויר מחיצה העליונה, רבה הסתפק אם נבלעו מחיצות התחתונות והעליונות קיימות, לענין נכסי הגר זה כמו המקרה של ירמיה ביראה שאמר בשם רב יהודה שהזורק זרע לפת בגומא שמצא בנכסי הגר לא קנה כי לא היה שבת בשעה שזרק והשבת הגיע אח"כ מאליו, ולענין מחיצה הנעשית בשבת ודאי מועיל שאפילו אם נעשה מחיצה במזיד בשבת מועיל ואף שר"נ אמר שזה רק לענין זריקה לרשות אך אסור לטלטל, אך כאן יודה ר"נ שמותר לטלטל כיון שנעשה מאליו, אשה אחת עשתה מחיצה על מחיצה בנכסי הגר ובא אחר ועדר קצת בשדה, והעמיד ר"נ בידו והאשה צווחה אמר לה ר"נ שלא החזקת כמו שרגילים להחזיק.

קרפף בן ג' סאים וקירה בו בית סאה לרבא האויר של הקירוי מצטרף לשאר ואינו ממעט, ולרב זירא הוא ממעט, ולכאורה נחלקו במחלוקת רב ושמואל באכסדרה בבקעה שלרב מותר לטלטל בה ולשמואל יכול לטלטל רק בד' אמות, רב סבר שפי תקרה יורד וסותם ולשמואל אינו יורד וסותם, **עמוד ב** אך יתכן שבמקרה שהגג ישר ויש לו פה, לא יחלקו רבא ורב זירא, ונחלקו כשהגג בשיפוע שאין פי תקרה, ר' זירא מודה בקרפף שנפרץ במילואו לחצר שאסור כיון שאויר החצר מצטרף לשיעורו, ורב יוסף מקשה איך יתכן שאויר החצר שהוא מותר בו אוסרו ואביי אומר שרק לר"ש קרפף וחצר מותרים אחד בשני ולר"ש קשה שיש אויר מחיצות שרב חסדא אמר בדעת ר"ש שקרפף שנפרץ במילואו לחצר מותרת והקרפף אסור והחצר מותרת כי יש לה את מחיצותיה מצד הקרפף והרי לפעמים יתכן להפך שהחצר פתוחה לגמרי לכיוון הקרפף אלא שאויר מחיצותיה מיתרות את שיעור הקרפף והקרפף לא מיתר את החצר.

בוסתן אחד היה סמוך לגדר ארמון ונפל הכותל החיצון של הארמון חשב רב ביבי לסמוך על הגדר הפנימית ורב פפי אמר שהגעת מאביי שהוא קטוע מבית עלי אתה אומר דברים קטועים, הרי המחיצות הללו הם עשויות לתוכו ולא לצד החיצון.

לריש גלותא היה בבוסתנו אילן עם צל רב והוא אמר לרב הונא בר חנינא לתקן שיוכלו לאכול שם והוא עשה קנה קנה פחות מג' ורבא הוציאם,

דף כו ורב פפא ורב הונא בר רב יהושע החביאום שלא יתקנם שוב, רבינא הוכיח לרבא ממה ששנינו לענין תחומים שעיר חדשה מודדים משיבתה וישנה מחומתה וחדשה היא שהוקפה ואח"כ ישבה וישנה היא שישבה ואח"כ הוקפה והפרדס הזה הוא כחדשה ולכן לא מועיל ההיקף הפנימי שלא נעשה לכך, ורב פפא הוכיח מדברי רב אסי שמחיצות שהבנאים עושים לצל אינם מחיצות כיון שנעשו רק לצניעות וגם כאן אינם מחיצות שאינם לדירה, ורב הונא בר רב יהושע הוכיח מרב הונא שמחיצה שהיא להניח דברים אינה מחיצה שרבה התיר את מחוזא שכונה שכונה ולא את כולה יחד למרות שהיה שם את השוחות של מאכל השוורים ואינם מחיצות כי עשויים לנחת, וקרא עליהם ריש גלותא את הפסוק חכמים הם להרע ולהיטיב לא ידעו.

ר"א אמר עד בית כור ולחנניה אפילו גדולה מ' סאה כרחבה של מלך ושניהם נחלקו בפסוק, **ויהי ישעיהו לא יצא אל החצר התיכונה** וכתוב העיר וקוראים החצר שהאסריות של המלך הם

כעירות בינוניות, ונחלקו אם עירות אלו הם בית כור או בית מ' סאה, ורבה אומר שחזקיהו חלה וישעיהו העמיד ישיבה על פתחו, ולכאורה יש לנהוג כן לכל חכם שחלה אך אין לעשות כך שלא יתגרה בו שטן.

ר"א שמע שהשוכח לערב רק לו אסור ובמשנה לקמן כתוב שגם להם אסור, ורב ששת אומר **עמוד ב** שהמשנה ההיא כרבנן ולר"א המבטל רשות חצירו ביטל רשות ביתו, ולרבנן מי שביטל רשות חצירו לא ביטל רשות ביתו וזה פשוט כך שנחלקו בזה, ורחבה אמר שהוא ורב הונא בר חנינא ביארו שרב ששת דיבר במקרה שה' אנשים שרויים בחצר אחת ואחד מהם לא עירב שלר"א כשמבטל רשותו אינו צריך לבטל לכל אחד ולרבנן צריך לבטל לכל אחד, והברייתא שאמרת שה' שרויים בחצר ואחד לא עירב אין צריך לבטל לכל אחד היא כר"א, וכך למד רב כהנא ורב טביומי למד שרב ששת אמר שברייתא זו היא כר"א.

רב פפא שאל מה הדין לר"א אם אמר איני מבטל ולרבנן אם אמר שהוא מבטל, האם ר"א אמר שהמבטל רשות חצירו ממילא ביטל רשות ביתו ואדם זה אומר שאינו מבטל, או שזה מציאות שר"א אומר שאין גרים בבית ללא חצר ואין בכוחו לומר איני מבטל וגם אם אומר אגור כך אינו כלום, ולרבנן אם אומר שמבטל מועיל, שמה שאמרו שלא ביטל כי כך הוא מן הסתם אך אם אמר שמבטל מועיל, או שדעתם היא שלא מצוי שאדם יסלק עצמו לגמרי מהבית והחצר ויעשה כאורח וגם כשאומר שמבטל זה לא בכוחו, אמר אביי שמועיל גילוי דעת בין לר"א בין לרבנן.

יוצאים בערקבלים למרור וביאר ר"ל שזה סיב שחרוז סביב הדקל.

פרק בכל מערבין

משנה מותר לערב חצירות ולשתף מבואות בכל הדברים חוץ ממים ומלח וכן הנודר ממזון מותר במים ומלח, מותר לערב לנזיר ביין ולישראל בתרומה, ולסומכוס מערב רק בחולין, ועירוב שהוא בבית הפרס מועיל גם לכהן, ולר' יהודה אף בבית הקברות,

דף כז כיון שיכול לחצוץ מהקברים וללכת לאכול. **גמרא** ר' יוחנן אומר שלא לומדים ממה שכתוב **כל** אפילו כשכתוב **חוץ**, והוא לא דיבר על משנתנו אלא על המשנה שכל מצות עשה שהזמן גרמא אנשים חייבים ונשים פטורות ושלא הזמן גרמא גם נשים חייבות ושמחה והקהל הזמן גרמא ובכ"ז נשים חייבות וכן תלמוד תורה פריה ורביה ופדיון הבן אין הזמן גרמא ובכ"ז נשים פטורות, אלא שלא לומדים מהכללות, ואביי או ר' ירמיה הביאו ברייתא נוספת שכל שנישא על גבי הזב טמא וכל שהזב נישא עליו טהור חוץ מהראוי למשכב ומושב והאדם, והרי יש גם מרכב, ומרכב שיושב עליו זה מושב, אך יש לחלק שאינו יושב עליו כגון גב האוכף שהאוכף טמא מושב, והתפוס שלו טמא מרכב, אלא רואים שלא לומדים מכללות אף כשכתוב חוץ, ורבינא או ר"נ הביאו ממשנתנו ששנינו בכל מערבין חוץ ממים ומלח והרי יש גם כמהין ופטירות שלא מערבין בהם אלא שלא לומדים מכללות אף כשכתוב חוץ.

ר' אלעזר ור' יוסי בר חנינא שנו על עירוב או מעשר שדוקא מים או מלח לא אך כשהם יחד כן מערבין או שלוקחים בכסף מעשר, מי ששנה את זה על מעשר ק"ו על עירוב שמועיל ומי ששנה זאת על עירוב יתכן שלא יקנו מים ומלח בכסף מעשר כי צריך פרי, ר' יצחק שנה את זה על מעשר ושאלו ממה שהעיד ר' יהודה בן גדיש לפני ר"א שבבית אביו קנו ציר בכסף מעשר ואמר לו ר"א אולי היה מעורב שם קרבי דגים, והוא דיבר על ציר שהוא שומן של פרי אך מים ומלח יחד גם לא יקנו, **עמוד ב** ורב יוסף אומר שר' יצחק דיבר כשהוסיף בהם שמן, ואביי

שאלו שא"כ יקנום בגלל השמן, וצ"ל שמדובר שנתן דמי מים ומלח בהבלעה וכמו שבן בג בג למד מהפסוק **בבקר** שמותר לקחת בקר על גב עורו, ומבצאן לומדים שקונים צאן על גב הגיזה שלה, וביין מלמד שקונים יין על גב הקנקן, ובשכר מלמד שקונים תמד שהחמיץ, ר' יוחנן אמר שמי שיבאר את הפסוק **בבקר** לבן בג בג הוא יוביל בגדיו אחריו למרחץ שכל המילים בפסוק נצרכים לדרשם מלבד המילה בבקר, שאם היה כתוב רק בבקר היינו אומרים שדוקא בקר נמכר על גב עורו שהוא גופו אך גיזת הצאן אינה גופה, ואם למדנו על גיזת צאן כי הוא מחובר בה אך קנקן היין אינו נקנה עמו, ואם למדנו על יין בגלל שהקנקן משמרו אך תמד שהחמיץ הוא קיוהא בעלמא ולא יקנוהו, ואם היה כתוב שכר היינו אומרים שמדובר בדבילה קעילית שהיא משכרת, אך יין על גב הקנקן לא יקנוהו, ואם היינו לומדים קנקן שהוא שמירת היין אך גיזת הצאן אינו שמירתה ואם היה כתוב צאן ק"ו עור בקר, וא"כ בבקר מיותר, ואין לומר שהיינו דורשים בצאן שעורה נקנית על גבה אך גיזה לא ובבקר מרבה עור ואז מיותר בצאן לרבות גיזתה, שא"כ היה צריך לכתוב רק בבקר לרבות העור ואין הבדל בינה לצאן, וא"כ מרבים צאן לגיזתה וק"ו עור בקר, ולכן אמר ר' יוחנן שבבקר מיותר ומי שיבאר זאת ישמש אותו, ור"א ור' יהודה בן גדיש נחלקו עם שאר התנאים אם דורשים בדרך ריבוי ומיעוט או בכלל ופרט שכתוב ונתתה הכסף בכל אשר תאזה נפשך ריבוי, בבקר ובצאן ביין בשכר הוא מיעוט ובכל אשר תשאלך נפשך הוא ריבוי, ריבוי מיעוט וריבוי ריבה הכל ומיעוט ציר לר"א, ולר' יהודה בן גדיש מיעט מלח, ושאר התנאים למדו בדרך כלל ופרט, **בכל אשר תאזה נפשך כלל**, בבקר ובצאן ביין ובשכר פרט ובכל אשר תשאלך נפשך כלל, כלל ופרט וכלל, אין אתה דן אלא כעין הפרט שהוא פרי שבא מפרי וגידולי קרקע, או כעין הפרט הוא ולד מולדות הארץ ולאביי נחלקו בדגים שהם אמנם כגידולי קרקע אך אינם ולדות הארץ כיון שהם נבראו מהמים.